

# VÅGA VISA

SAMVERKAN OM UTVÄRDERING

*Musikania  
Nacka kommun*

*Hillevi Hogman, Stockholm  
Ella-Kari Norberg, Värmdö  
Cecilia Frostenson, Stockholm  
Vecka 45-46, 2014*

## Innehållsförteckning

VÅGA VISA.....	2
Fakta om enheten.....	3
Typ av skola .....	3
Ledning.....	3
Organisation .....	4
Observationens metod.....	4
Sammanfattning.....	4
Skolans starka sidor.....	5
Skolans förbättringsområden.....	5
Jämförelse med tidigare observation .....	5
Genomförda kundundersökningar samt självvärdering.....	5
Målområden.....	6
Normer och värden.....	6
Utveckling, lärande och konstnärligt skapande .....	7
Elevernas inflytande och ansvar .....	11
Styrning och ledning.....	11
Referenser .....	14
Kommentar från verksamhetens ledning.....	15

## VÅGA VISA

Hösten 2008 startade ett arbete för att utveckla observationer för musik- och kulturskolor, där idag Ekerö, Haninge, Huddinge, Järfälla, Nacka, Stockholm, Tyresö, Upplands Väsby och Värmdö kommuner deltar. Utvecklingsarbetet har skett i samarbete med Sveriges musik- och kulturskola, SMOK.

VÅGA VISA ska:

Utgå ifrån ett medborgarperspektiv

- Stimulera till erfarenhetsutbyte och ökat lärande
- Ge kommuner och skolor underlag till förbättring och utveckling
- Ge underlag för analyser och jämförelser mellan kommuner och skolor
- Utgöra en viktig del av kvalitetsuppföljningen
- Bidra till ökad måluppfyllelse

Observationerna avser den frivilliga en av verksamheten i musik- och kulturskolor.

## Metoden

Observationer i VÅGA VISA genomförs av pedagoger och verksamhetsansvariga. Observatörerna bildar lag som besöker en skola i en annan kommun under en period. Observatörerna skaffar sig en så heltäckande bild som möjligt av skolan och dess verksamhet genom verksamhets- och lektionsbesök samt genom intervjuer med elever, personal, skolledning och föräldrar. I uppdraget ingår också att ta del av skolans pedagogiska dokumentation. En metodbok styr och stödjer observatörerna i deras arbete. Observationen redovisas i en rapport som skrivs utifrån denna mall.



## Målområden

Observatörerna beskriver och bedömer verksamheten utifrån fem områden:

- Normer och värden
- Utveckling, lärande och konstnärligt skapande
- Elevernas inflytande och ansvar
- Styrning och ledning
- Samverkan med omvärlden

## Fakta om enheten

Musikskolan Musikania är en av Nacka kommuns nio auktoriserade musikskolor. Med verksamhetsstart 2007 var skolan en av pionjärerna att bli auktoriserad i Nacka kommuns satsning på att bredda musik/kulturskoleutbudet. Musikania har en tydlig inriktning mot undervisning inom afro-amerikanska genrer, bland annat pop, rock och jazz.

De för närvarande 28 lärarna, är timanställda terminsvis eller fakturerar som "konsulter" med egen firma som grund. Omfattningen undervisning/lärare varierar mellan 3-12 tim/vecka. Det totala antalet timmar för undervisning uppgår till ca 200 vilket kan sägas motsvara 10 heltidstjänster. Lärarnas utbildningsbakgrund är skiftande - alla har musikerutbildning från estetiskt gymnasium, folkhögskola eller musikhögskola. Några av lärarna har delar av eller hel pedagogisk utbildning. Alla lärare har erfarenhet från musikerfältet och är verksamma som musiker vilket också är den information som ges på hemsidan angående lärarnas bakgrund.

Skolans verksamhetsidé utgörs av att studierna ska kännetecknas av "glädje, lust, kreativitet och kompisanda" samt att lärarna är professionella musiker - "Hos oss får du lära dig av proffs!". Målsättningen med undervisningen är att skolan ska göra allt för att ge eleverna de bästa grunderna för den egna fortsatta musikaliska utvecklingen "oavsett om du väljer att ha musiken som en rolig och givande hobby i framtiden eller om du blir en del av musikbranschen". En utgångspunkt för undervisningen är det elevcentrerade perspektivet: "Alla är vi olika och det är just dina behov och önskemål i samråd med läraren som lägger grunden till hur din undervisning kommer att läggas upp på Musikania". De centrala verktygen för undervisningen är

- lärare som är professionella musiker
- 30 min enskild undervisning (möjlighet till gruppundervisning finns också)
- möjlighet att spela i band
- deltagande i clinics tre gånger/termin där speciellt inbjudna professionella musiker spelar och berättar om sin musik och sitt liv som musiker

## Typ av skola

Musikania bedrivs i aktiebolagsform. Skolan har inga egna undervisningslokaler. Undervisningen sker på nio olika ställen i kommunen, framför allt i grundskolor men också i några musikstudios. Undervisningen är främst förlagd till villa/radhusområden med inslag av bostadsrätts- och hyreslägenheter.

## Ledning

Musikantias ledning utgörs av verksamhetsansvarig rektor (heltid), administrativ rektor (heltid), konsert-clinicansvarig (0,3 tjänst) samt kommunikationsansvarig (0,2 tjänst). Skolledningens samlade ledningskapacitet är sålunda 2,5 tjänst.



## Organisation

Undervisningsutbudet utgörs av lektioner i elbas & akustisk bas, elgitarr & akustisk gitarr, dragspel, piano & keyboard, trummor, slagverk (latin-slagverk), sång, saxofon, trumpet, trombon, klarinett, tvärflöjt, ensemble och steelpan. Det totala antalet ämneskurs elever är 369 varav 27 elever spelar två instrument. Ämneskurs eleverna fördelar sig enligt följande: akustisk gitarr 117, elgitarr 28, elbas 11, piano/keyboard 88, dragspel 1, sång 80, trummor 44. Därutöver finns 39 elever i ensemblespel varav 8 elever inte deltar i Musikantias ämnesundervisning. För närvarande finns inga elever inom ämnena saxofon, trumpet, trombon, klarinett, tvärflöjt och steelpan vilka alla finns med i utbudet på hemsidan.

Könsfördelningen bland skolans elever är 43 % flickor och 57% pojkar. Det är en ovanlig könsfördelning i musik/kulturskolesammanhang där flickor brukar vara överrepresenterade. Musikantias könsfördelning speglar förmodligen den genre undervisningen har i fokus – den afroamerikanska – som är tydligt mansdominerad. Mellan de olika instrumenten är fördelningen ojämn så till vida att flickor är överrepresenterade i sång och piano/keyboard och underrepresenterade i gitarr/elgitarr, elbas och trummor.

Kostnaden för deltagande är 1 080 kr/ämneskurs och termin. Kostnaden för deltagande i ensembleundervisning är 530 kr/termin. Vid senare terminsstart reduceras avgiften enligt gällande regler.

## Observationens metod

Observationen har i huvudsak genomförts under vecka 45 och 46. Under denna tid har vi haft möjlighet att observera 26 av 28 lärare. Vi har sett undervisning i samtliga undervisningslokaler. Sammanlagt har 44 lektioner med ämnesundervisning och 6 ensemblelektioner besökts. 18 lärare har intervjuats och 5 lärare har besvarat frågor via mejl, ytterligare 4 har fått mejl med frågor men ej besvarat dem. Urvalet av både elev- och föräldrantervjuer är slumpmässigt i förhållande till de dagar och tider vi har besökt undervisningen. Elevintervjuerna har gjorts i samband med lektionerna. Sammanlagt har 24 elever intervjuats. Det visade sig vara svårt att komma i kontakt med föräldrar eftersom merparten av eleverna kommer själva till undervisningen. Antalet föräldrantervjuer är 5 st.

Verksamhetsansvarig rektor har intervjuats vid två tillfällen och administrativ rektor vid ett tillfälle. Administrativ rektor har levererat det statistiska underlaget. Dessutom har ett antal frågor besvarats via e-post av de båda rektorerna.

Vi har besökt del av ett lärarmöte 9 oktober för att informera om Våga Visa-observationerna samt hela lärarmötet 19 november. Vi har också varit med om två clinics: 28 september respektive 19 oktober. I samband med dessa har också kortare intervjuer med elever och föräldrar genomförts.

## Sammanfattning

Musikania har en tydlig verksamhetsidé som omfattas av alla lärare och även av elever och föräldrar. Skolans undervisning är framför allt inriktad på så kallad afro-amerikansk musik, bland annat rock, pop och jazz. Eleverna har mycket stort inflytande över repertoarval, genre, progressionstakt och antalet hemuppgifter. Undervisningen präglas generellt av ett musikaliskt förhållningssätt och vi ser ett lustfyllt lärande på de allra flesta lektioner. De 30-minuter långa enskilda lektionerna skapar ett lugn med goda förutsättningar för lärande och för mötet mellan lärare och elev. Konserter och framträdanden ingår inte som en del av den pedagogiska processen för alla elever och det finns inte några riktlinjer från skolans sida kring detta. Trots att skolan i sin marknadsföring och verksamhetsidé framhåller vikten av att spela i ensemble skapas inte förutsättningar för samspel för alla elever.

Det råder en förtroendefull och kamratlig anda mellan ledning och lärare. Relationen präglas av närhet och tillit vilket också är ett resultat av ett handlingsinriktat sätt från ledningens sida när det gäller att lösa



problem. Skolans lärare är samtliga verksamma musiker men den pedagogiska kompetensen skiljer sig åt mellan de olika individerna. Behovet av kompetensutveckling är störst vad gäller metoder att undervisa barn i yngre åldrar och barn med särskilda behov.

Skolans kvalitetsuppföljning sker genom Våga Visas kundundersökning, självvärdering och observationsrapport. Fler verktyg behövs för att kvalitetssäkra verksamheten, bland annat i uppföljningen av nyanställda lärare. Undervisningslokalerna har skiftande kvalitet vad gäller utformning och tillgång till utrustning vilket skapar olika möjligheter för lärare att undervisa och för elever att utvecklas. Lärare och elever behandlar varandra med ömsesidig respekt men värdegrundsarbetet finns inte dokumenterat. Den afroamerikanska genren är av tradition mansdominerad vilket även avspeglas i kollegiets sammansättning. Medvetenheten om och engagemanget kring mångfaldsfrågor skiftar bland lärarna men det finns ingen plan eller något särskilt projekt för utveckling av verksamheten ur detta perspektiv.

### Skolans starka sidor

- En stark verksamhetsidé som avspeglar sig i alla led – hos ledning, lärare och elever /föräldrar
- Tydligt elevcentrerad undervisning
- 30-minuters enskilda lektioner med utrymme för både samtal och intensivt arbete
- Undervisning som präglas lust, glädje och kreativitet
- Närhet mellan ledning och lärare med ett handlingsbaserat förhållningssätt till verksamheten

### Skolans förbättringsområden

- Kompetensutveckling för ökad pedagogisk kunskap och metodiska verktyg speciellt för yngre åldrar och för barn med särskilda behov
- Fler möjligheter för fler elever att prova på ensemblespel
- Rutiner och uppföljning vid nyanställning av lärare
- Utvecklingsarbete kring mångfaldsfrågor för att höja medvetandegraden i kollegiet och göra verksamheten tillgänglig för alla barn/ungdomar
- Översyn av lokaler och utrustning för att skapa likvärdiga förhållanden mellan olika undervisningsställen

## Jämförelse med tidigare observation

*Förbättringsområden i tidigare rapport (år 2009):*

*Nuläge:*

Tillgång till fler metodiska verktyg	Kvarstår
Samspel inom ramen för den ordinarie lektionstiden	Förbättringsåtgärder har prövats men frågan om samspel för fler elever kvarstår
Bättre förankring och uppföljning av uppställda mål	Åtgärdat

## Genomförda kundundersökningar samt självvärdering

Musikania har genom åren generellt höga omdömen i Våga Visas kundundersökningar och under flera år toppat resultaten bland kommunens musik/kulturskolor. Det senaste årets kundundersökning visar på fortsatt höga omdömen. Bortfallet är dock rätt högt (38%) vilket medför att sannolikheten för felkällor behöver beaktas. Med reservation för detta spårar vi ändå tendenser och ser att skolans profil med en



elevstyrd undervisning återspeglas i resultaten till exempel vad gäller att använda sig av egna idéer på lektionerna, att vara med och bestämma vad man ska göra samt att läraren bryr sig om vad eleven tycker. En mycket stor andel elever anser också att det är bra stämning under lektionerna och att man känner sig trygg på dem och på vägen dit. Nästan alla elever tycker också att det stämmer mycket bra eller ganska bra att det är roligt i musikskolan och att de är nöjda med Musikania. Skolans åldersfördelning skiljer sig avsevärt från genomsnittet i Nacka genom den stora andelen tonåringar.

I självvärderingen deltog endast 48 % av lärarna vilket inte är tillräckligt för att ge statistiskt säkerställda resultat. Undersökningsresultaten visar tendensen att lärarna stödjer och arbetar för skolans grundläggande vision och målsättning men de pekar också på behov av utveckling, speciellt av den fysiska miljön, möjligheterna till kompetensutveckling och rutiner för dokumentation och utvärdering.

## Målområden

### Normer och värden

#### Beskrivning

Alla lärare vi möter uttrycker att det är viktigt - och också självklart - att bemöta alla elever lika men skolan har ingen dokumentation om värdegrundsarbete. Vi ser att lärarna möter eleverna med vänlighet och med intresse för hur eleven mår för tillfället. Lärare och elever bemöter varandra respektfullt. Lektionerna startar och slutar, med några undantag, på utsatt tid. Vi ser också att lärarna har förberett det material man ska arbeta med under lektionen. Läraren har fullt fokus på eleven under lektionen och lärare och elev jobbar koncentrerat tillsammans. Lektionernas längd skapar ett lugn då tid finns för både samtal och intensivt arbete.

Musikgenrerna vid Musikania är tydligt mansdominerade vilket även avspeglar sig i könsfördelningen bland lärarna. Skolans ledning berättar att en föreläsning på ett lärarmöte handlat om genus och normkritiskt tänkande. Flera lärare uppger att de är engagerade i frågan och gärna tar diskussioner både med elever och kollegor bland annat om musikval. Verksamhetsansvarig rektor och några av lärarna berättar att en önskad fördelning är att ha 50% pojkar och 50% flickor i verksamheten. Några lärare uppger att flickor uppmuntras att ta plats i skolans ensembler på de instrument som domineras av pojkar. Man framhåller också vikten av kvinnliga förebilder. I lärarintervjuerna uppger flera att genusfrågan diskuteras vid ämneslag och på personalmöten men det är också några lärare som säger att frågan inte alls diskuteras.

Musikania har ingen dokumenterad struktur för värdegrundsarbetet, till exempel i form av en likabehandlingsplan. Några insatser har gjorts för att öka den gemensamma kompetensnivån i kollegiet kring frågorna, bland annat har en föreläsning om barn med särskilda behov ägt rum vilket flera lärare kommenterar i uppskattande ordalag. Några av lärarna lyfter i intervjuer att det skulle behövas en större satsning på detta område och man efterlyser föreläsningar och diskussioner för att öka kunskapen om såväl barn med särskilda behov som mångfaldsfrågor och normkritiskt tänkande.

#### Bedömning i text

Dokumentation och planer kring arbetet med värdegrund saknas men det fungerar på ett tillfredsställande sätt i praktiken. Lärarna är väl förberedda inför lektionerna, har eleven i fokus och visar respekt för eleven som person och för hans kunskapsnivå. Det råder ett vänligt samtalsklimat och vi ser också att elever bemöter både lärare och andra elever, till exempel i ensemblesituationer, på ett respektfullt sätt.



Lärarnas medvetenhet om mångfaldsfrågor varierar stort och uppfattningarna hos dem går isär huruvida skolan har en levande diskussion om frågorna. Det finns inga konkreta projekt eller utvecklingsarbeten kring mångfaldsfrågor.

### Bedömning enligt skala

Ej tillfredsställande 1,0	Tillfredsställande 2,0	God kvalitet 3,0	Mycket god kvalitet 4,0
<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input checked="" type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>

## Utveckling, lärande och konstnärligt skapande

### Beskrivning ”Arbetsätt”

Vi ser att lärarna behärskar sitt ämne och är förberedda inför lektionerna. De har med sig det material eleverna ska arbeta med på lektionen, både det eleverna har arbetat med inför det aktuella lektionstillfället och det material eleven ska arbeta med till nästa lektion. Den genre Musikania verkar inom är till stor del gehörstraderad. I undervisningssituationen avspeglas detta i att en stor del av inläringen sker genom imitation. De flesta lärare använder dock ackordanalys, förenklad notskrift eller tabulatur som stöd för lärandet. Hos alla lärare ser vi att förebildning på instrumentet är en generell metod för att introducera nya låtar eller för att förklara ett musikaliskt skeende.

Repertoaren bestäms i de flesta observerade lektioner utifrån elevernas önskemål om låtar, genrer eller annat musikaliskt material. Det kan vara eleven som tar med sig en låt till lektionen eller har önskemål om en speciell låt eller genre som läraren hjälper till att ta fram. Detta bekräftas också i ett par av föräldrantervjuerna. En förälder med två barn i Musikantias undervisning uttrycker det så här:

“Det bästa är att de får spela den musik de gillar. Jag jämför med dotterns pianolektioner tidigare i en annan musikskola - det var tråkigt. Jag är mycket positiv till Musikania. 30 minuter är jättebra. Lärarna utgår från musiken som barnen vill spela.”

Läraren kan också ta fram material ur sin egen repertoarbank och låta eleven välja en låt. Spotify och YouTube i mobiltelefon/surfplatta/ dator uppkopplad till förstärkare används ofta för att välja låt, kolla in ackord, lyssna till utförande samt också som ackompanjemang till eleverna. Många gånger filmar eleven läraren med sin mobiltelefon för att minnas vad och hur man spelat. Flera lärare berättar att eleverna även får material e-postat hem. Den pedagogiska situationen utgörs för det mesta av en mästare-lärling-situation med starka handledande inslag samt ett gemensamt musicerande lärare-elev tillsammans. En lärare berättar även om ömsesidigt lärande:

“Jag gör musik med eleven och jag lär mig av dem – musiken jag kommer i kontakt med genom dem tar jag mer mig till min musikerverksamhet”.

Ledningen pekar på vikten att förmedla glädjen i musiken och styrkan i att ha lärare som själva är yrkesutövande musiker som inspiratörer för eleverna. Vi hör att många lärare framhåller musicerandets känslomässiga aspekter. "Det viktigaste är att få in groovet", uttrycker en lärare. Många lärare blandar på ett integrerat sätt spelandet med teorimoment. Vi ser att lärarna i samtliga fall förebildar nya moment på sitt instrument och att god tid ges på lektionerna för att introducera nytt material. Vi hör hur lärarna i instruktionerna ofta använder musikaliska referenser, d.v.s. man talar i termer om hur något låter snarare än att bedöma om det är rätt eller fel. Följande utspelar sig vid en lektion där improvisation introduceras:

”Känn på tonerna, testa”. “Mollpenta låter tuffare”. ”Man behöver inte spela snabbt”. Läraren förebildar fraseringen och använder bara några toner som upprepas. Eleven får genom lärarens tips hjälp att ‘benda’ genom att använda två fingrar. Lärare och elev spelar flera vändor med bluestolvan. “Det låter jättebra, du har hittat in i blueskänslan.”



Vi iakttar hur lärare arbetar med ett moment tills eleven känner sig säker men vi ser också att lärare ibland håller kvar moment som kunde vara bra att variera med andra pedagogiska metoder. Detta gäller i första hand yngre barn. Vid några av observationerna av yngre barn används instrumentalskolor. Här dominerar notläsning merparten av tiden och en stor del av lektionen används till att förklara notvärden och tonhöjd. Vi ser lärare som alltid förebildar musikaliskt med hjälp av sitt instrument och som ofta går in i en ackompanjerande funktion till eleven - ibland med andra instrument än det som undervisningen gäller. Vi ser några exempel på att elev och lärare har skrivit låtar tillsammans och vi ser lärare som kan möta de mindre barnen på ett lekfullt sätt. Vi ser hur flera lärare tydligt arbetar för att göra eleverna självständiga, även de yngre. Det kan gälla verktyg för eget övande eller tips på var man kan söka låtar på internet. På en gitarrlektion med en 8-årig elev får eleven stämma själv genom att lyssna om tonen är för "mörk" eller för "ljus" i förhållande till hur lärarens strängar låter. Eleven klarar själv att vrida på stämskruvarna och hitta tonen. Vid ett par av lektionsobservationerna förekommer improvisation men vi ser ingen lektion där läraren hjälper eleven att ta ut en låt eller hitta på en egen stämma.

Flera lärare berättar att de kompletterar elevens eget låtval med moment och låtar som de tycker skulle vara bra utmaningar för elevens lärande. Det bekräftas även i några av elevintervjuerna, som i detta citat av en pojke, 11 år:

"Om jag spelar mycket av en sak, t ex ackord, säger läraren att vi ska spela också på annat sätt, till exempel melodier."

Vi hör hur lärarna är generösa med att berömma eleverna. Flera lärare betonar också vikten av detta i intervjuerna:

"Det viktigaste är att bevara musikglädjen. Jag tror på att peppa, berömma och att ge positiv feedback, det ökar självförtroendet. Det ska vara roligt".

Eleverna väljer ibland låtar som ligger över den egna nivån: "Du väljer svåra sånger", säger en lärare till sin elev. "Jag vill ha utmaningar", svarar eleven. Elevens eget val av för svåra låtar upplevs av några lärare som ett dilemma. Vi ser några lektioner där läraren inte riktigt klarar av att förenkla materialet eller förklara för/motivera eleven att andra moment behöver läras innan. Det framkommer också vid några intervjuer att lärare kan uppleva att skolans inriktning att tillmötesgå elevens eget val av låtar kan sätta dem själva i en knepig situation med en oro för att eleven ska sluta som följd.

Enligt skolans målsättning erbjuds eleverna att spela i band som en särskild kurs och det bekräftas i lärarintervjuerna att man ständigt har frågan på gång till de elever som man anser har nått en lämplig nivå. De elever som inte spelar i något av skolans band erbjuds som regel inte någon form av samspel med andra elever. Enligt lärare och ledning pågår ett kontinuerligt samtal kring hur eleverna ska entusiasmeras till att börja spela i band vilket inte har visat sig vara så lätt som man hoppats. Man pekar på många möjliga orsaker till att det är svårt: osäkerhet och blygsel för nya situationer samt att andra fritidsaktiviteter, framför allt sport, och skolarbete tar mycket tid. Ledningen berättar att det hösten 2013 gjordes en satsning på att få fler elever att spela i band genom inbjudningar till en workshop och som fick till följd att två nya band startade och flera existerande fick påfyllning. Man ser dock svårigheter att organisera prova på-verksamheter med ensemble inom den ordinarie lektionstiden genom att undervisningen äger rum på många olika ställen.

Lärarna uppmuntrar också sina elever att gå på de clinics/inspirationskonserter som skolan anordnar som en del av undervisningen. Till de sex clinics som genomförs på ett läsår - och som ingår som 6 av 30 garanterade undervisningstillfällen/termin - är både elever och föräldrar välkomna. Av de intervjuade eleverna är det inte mer än en handfull som varit med om clinics. De elever som deltar tycker clinics är inspirerande och viktiga. Vi ser att de clinics vi besöker har ett väl fungerande upplägg. Skolans egna ensembler agerar som förband och de inbjudna artisterna spelar och berättar generöst om sin bakgrund, sitt artisteri och sin kärlek till musiken. Nivån i berättelsen kan dock vara svår att träffa för elever i alla åldrar.





Lärare och ledning bekräftar att det är svårt att få alla elever och föräldrar att komma till clinics. Uppfattningen är att många fritidsaktiviteter och familjeliv konkurrerar med Musiknias utbud.

Många lärare har egna elevuppspel men andra lärare gör inte några termins- eller årsvisa uppspel eller redovisningar. En elev kommenterar: "Jag har inte varit med om något uppspel. Det är inte jätteviktigt men skulle inte ha något emot det." En del lärare har öppna lektioner för föräldrar sista gången för terminen. Några lärare dokumenterar sin undervisning genom att göra inspelningar och ger sedan en CD-skiva till eleven. Vid den stora gemensamma vårkonserten deltar flera elever och band. Banden spelar också som förband till de inbjudna artisterna vid de sex clinics som äger rum varje år.

Merparten av skolans undervisningslokaler är tillgängliga även för elever med fysiska funktionsnedsättningar. Ingen riktad undervisning för särskolans kundkrets erbjuds men de enskilda och förhållandevis långa lektionerna ger lärarna möjlighet att utforma undervisningen efter varje elevs förutsättningar och behov. En riktad fortbildningsinsats om barn med särskilda behov har förekommit. Flera lärare lyfter denna fråga som ett angeläget kompetensutvecklingsområde.

### Bedömning i text för "Arbetsätt"

Lärarna behärskar sina instrument väl, är förberedda och förebildar nya moment så att eleverna förstår. Undervisningsmetoderna varierar och IT används flitigt. Progressionen i undervisningen förefaller styras av lärarnas egen musikerpraktik där bedömningen av vilka moment eleven behöver, relateras till det egna musikerskapet. I de flesta fall fungerar detta mycket bra men svårigheter uppstår när lärare och elev inte har samma uppfattning kring vilken nivå som är lämplig och då lärarens egen praktik inte ger tillräckligt underlag för en varierad metodik. Vid undervisning av de yngre eleverna saknas i flera fall pedagogiska metoder och förklaringsätt.

Många lärare ger eleverna verktyg för att bli självständiga och flera elever skriver egna låtar. Undervisningen präglas generellt av ett musikaliskt förhållningssätt och vi ser ett lustfyllt lärande på de allra flesta lektioner. De 30-minuter långa enskilda lektionerna skapar ett lugn med goda förutsättningar för lärande och för mötet mellan lärare och elev.

Skolans ensembler spelar på elevkonserter eller på clinics minst en gång per termin de deltar alltid i våravslutningarna. Konserter och framträdanden ingår inte som en del av den pedagogiska processen för alla elever och det finns inte några riktlinjer från skolans sida kring detta. Trots att skolan i sin marknadsföring och verksamhetsidé framhåller vikten av att spela i ensemble skapas inte förutsättningar för samspel för alla elever.

Det finns inga särskilda program för elever med funktionsnedsättning eller för elever med yrkesinriktning. Vi bedömer att det elevcentrerade arbetssättet och den relativt långa lektionstiden räcker långt för elever med olika progressionstakt men inte för särskolans kundkrets. Merparten av lokalerna är tillgängliga för elever med fysiska funktionsnedsättningar.

### Bedömning enligt skala för "Arbetsätt"

1,0	2,0	3,0	4,0								
<table border="1" style="width: 100%; height: 20px; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 25%;"></td> <td style="width: 50%;"></td> <td style="width: 25%;"></td> <td style="width: 25%;"></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td style="text-align: center;">X</td> <td></td> </tr> </table>										X	
		X									

### Beskrivning "Förutsättningar och stöd"

Alla lärare kan återge den övergripande målsättningen för verksamheten. Skolan har inga formella kursplaner för de olika ämnena, men på hemsidan finns information om vad som ingår i undervisningen. Den informationen är inte känd av alla lärare. När lärarna konfronteras med den vid intervjuerna uttrycker







“uppehåll” - som accepteras av ledningen och som ger dem möjlighet att verka som musiker. De flesta intervjuade elever kommenterar inte att undervisningens kan brista i kontinuitet men en elev säger

”När man är sugen på att spela kan det vara uppehåll i undervisningen.”

Vi ser och hör att det finns tydliga mål för verksamheten som är väl förankrade hos medarbetarna och som uttrycks i en samsyn i utformningen av undervisningen. En central fråga är ensembleverksamheten. Den beskrivs i verksamhetsidé och målsättning som en grundbult för musicerande men det är ingen stor andel elever som spelar i band. Detsamma gäller elevernas deltagande i de sex clinics som arrangeras varje år och som räknas in i det totala antalet lektioner. Nästan alla intervjuade elever vet att både bandverksamhet och clinics finns men endast en handfull av de intervjuade eleverna deltar. De som spelar i band och deltar i clinics tycker å andra sidan att det är mycket bra, lärorikt och inspirerande.

I samband med att en ny lärare anställs/får uppdrag att undervisa träffas verksamhetsansvarig rektor och lärare för ett introducerande samtal. Förutom att förankra Musikantias verksamhetsidé och målsättning informeras även läraren om de riktlinjer som finns i dokumentet “Musiklärarens ansvar”. Utöver det ges muntliga instruktioner som inte finns dokumenterade t.ex. då det gäller överlämning av elever mellan lärare samt instruktioner till vikarier. Verksamhetsansvarig rektor uppger att det är svårt att hinna med regelbundna lektionsbesök hos lärarna. Samtal med medarbetare sker spontant men inte regelbundet med alla.

Ledningen kommunicerar med föräldrar och elever genom Musikantias nyhetsbrev som mailas ut till samtliga e-postadresser. Där finns information om bland annat kommande clinics och andra evenemang samt lärarporträtt där skolans lärare spelar och berättar om sig själva. Uppföljning av klagomål görs enligt båda rektorerna “direkt”. Har klagomålet kommit till ledningen tas kontakt med läraren för att få en helhetsbild av det som inträffat. Utifrån det samtalet bestäms hur man går vidare. Det händer också att lärare vänder sig till ledningen för att få råd kring hur en situation ska hanteras. Många lärare berättar också att ledningen är snabb på att åtgärda brister i utrustning vilket uppfattas positivt. Ledningen följer alltid upp varför elever slutar genom kontakter med både föräldrar och lärare.

Skolans kvalitetsuppföljning sker genom uppföljning av resultaten i Våga Visas kundundersökning, självvärdering och observation. I våra intervjuer med rektorerna framgår att man arbetar med resultaten på lärarmötena. Vi ser eller hör inte lärarna tala om några utvecklingsprojekt, t ex som att göra ensemblespel tillgängligt för fler elever vilket var en av den tidigare Våga Visa-observationsrapportens förbättringsområden.

En gemensam Öppet Hus-satsning görs samtidigt som den stora vårkonserten för att nå ut till fler elever. I några skolor har elev- och lärarband uppträtt vilket har skapat nya anmälningar. Vid de två stora personalmötena/termin diskuteras gemensamma frågor t ex vårkonserten och ensembleundervisningen. Vi uppfattar inte att man genom riktade satsningar försöker att bredda verksamheten ur ett mångfaldsperspektiv.

Alla lärare har adekvat utbildning i förhållande till målet att Musikantias lärare ska vara musiker. Den pedagogiska utbildningsnivån är mycket skiftande och rör sig från hela utbildningar i pedagogik, ett par års studier på pedagogprogram, tillvalda kurser i samband med musikerutbildning till ingen alls. Personalen beskriver att den kompetensutveckling Musikania erbjuder i första hand ges genom ämneslagsträffarna som finns för bas, gitarr, piano, sång och trummor. Där står metodtips och undervisningsproblem i förgrunden för diskussionen. Vid alla ämneslag förs minnesanteckningar som också läses av verksamhetsansvarig rektor. Musikania har haft en mycket uppskattad föreläsning om barn med särskilda behov på ett lärarmöte. För ca 5 år sedan erbjöds lärarna att gå en 10 hp kurs i pedagogik/psykologi på SMI. Satsningen nämns i uppskattande ordalag av de lärare som gått kursen. Vi ser och hör att lärare efterfrågar metodutveckling för lägre åldrar och även för barn med särskilda behov.



## Bedömning i text

Den förtroendefulla, kamratliga andan bildar en grund för närhet och tillit mellan lärare och ledning - det finns ingen känsla av "vi och dom". Den är också ett resultat av ett handlingsinriktat sätt från ledningens sida när det gäller att lösa problem. Lärare och ledning står gemensamt bakom visionen och de centrala målen för verksamheten.

Skolans kvalitetsuppföljning sker enbart genom Våga Visaundersökningarna (kundundersökning, självvärdering och observation) men vi ser inte att den i någon större utsträckning har lett till åtgärder. Vi bedömer att uppföljningen av lärarnas verksamhet inte sker i tillräcklig grad för att kvalitetssäkra verksamheten. Ofullständiga skriftliga dokument vad gäller lärarnas ansvar kan medföra att rutiner tappas t ex när det gäller överlämning av elever mellan lärare.

Kompetensutveckling är en viktig fråga för skolans utveckling och vi bedömer att det framför allt är metodutveckling för undervisning av lägre åldrar och för barn med särskilda behov som behövs.

En central verksamhetsfråga bedömer vi vara den fortsatta utvecklingen av ensemblespelet som i Musikantias marknadsföring framhålls som speciellt viktig för elevernas utveckling och lärande. Vi hör från ledningens sida att ett utvecklingsarbete kring dessa frågor har prövats men vi tror att det finns ytterligare "stenar att vända på" i målsättningen att få fler elever att prova på att spela ensemble. Vi saknar också en strategi för nyrekrytering av elever vilket skulle kunna öka mångfald och instrumentval.

## Bedömning enligt skala

Ej tillfredsställande 1,0	Tillfredsställande 2,0	God kvalitet 3,0	Mycket god kvalitet 4,0
<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input checked="" type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>

## Samverkan med omvärlden

### Beskrivning

Skolan samverkar med omvärlden på två sätt:

1. *Samverkan med grundskolor i Nacka.* Samverkan sker genom att Musikanía hyr lokaler. Ersättningen sker i några fall genom att Musikanía köper utrustning som placeras i grundskolan. Utrustningen används sedan av Musikanía och grundskolan gemensamt. Musikanía har även gjort konserter i några av kommunens grundskolor. Vid dessa tillfällen har både elev- och lärarband framträtt vilket enligt lärare och ledning medfört positiv respons från grundskolan och dessutom resulterat i nya anmälningar till Musikantias kurser.
2. *Samverkan med det professionella musiklivet.* Skolans idé om att använda sig av musiker som lärare är central i förhållande till samverkan med det professionella musiklivet. Alla lärare är verksamma musiker och de för med sig både erfarenheter och inspiration till undervisningen. Vid de clinics som hålls tre gånger/termin spelar och berättar speciellt inbjudna musiker om sitt musicerande och sitt musikerskap. De intervjuade elever som besökt clinics beskriver dessa vara viktiga tillfällen för inspiration och samtal med andra elever kring vad man ser och hör.

## Bedömning i text

Samverkan med grundskolan har både positiva och negativa konsekvenser. Bland de positiva är olika former av hyresreducering. Grundskolan är också en bas för rekrytering vilket Musikania skulle kunna använda sig av i större utsträckning. De negativa konsekvenserna utgörs i första hand av att utrustningen genom den gemensamma användningen ibland inte är hel och komplett vilket skapar frustration hos skolans lärare. Skollokalerna är av mycket skiftande kvalitet och skulle behöva ses över.

Musikantias inriktning på samarbete med det professionella musiklivet är en central och väl förankrad strategi som omfattas av lärare, elever och föräldrar. Den manifesteras i valet av lärare och i de clinics som äger rum 6 ggr/läsår och dit elever och föräldrar är inbjudna. Andelen deltagande elever och föräldrar är inte stor men för dem som deltar är aktiviteten viktig och inspirerande. Elever är inte delaktiga i valet av artister vilket skulle kunna vara en möjlighet för att skapa ett bredare intresse.

## Bedömning enligt skala

Ej tillfredsställande 1,0	Tillfredsställande 2,0	God kvalitet 3,0	Mycket god kvalitet 4,0
<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input checked="" type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>

## Referenser

- Musikantias hemsida
- Flyers Musikania
- Musikantias nyhetsbrev
- Dokumentet "Musikantialärens ansvar"
- Bakgrund till bildandet av Musikania, skrivet av verksamhetsansvarig rektor, okt 2014
- Lärarlista hösten 2014
- Schema för vecka 45 samt komplettering för vecka 46
- Ämneslagsprotokoll (gitarr, piano, sång)
- Lärarmötesprotokoll 2014-11-19
- Auktorisationsvillkor med tillämpningar, Nacka kommun
- Kulturpolitisk programförklaring Nacka kommun
- Strategiska mål och nyckeltal 2012-2104, Nacka kommun
- SMOK:s inriktningsmål
- Resultatredovisning av kundundersökningen i musik- och kulturskoleverksamheten 2013, Nacka kommun
- Kundundersökning Musikania april 2014
- Självvärdering maj 2014
- Våga Visa-rapport Musikania 2009

## Kommentar till rapporten från verksamhetsledningen för Musikania

Vi på Musikania vill återigen rikta ett stort tack till Våga Visa som på ett seriöst och professionellt sätt hjälper oss att bli en ännu bättre musikskola. Det gläder oss att engagemanget och passionen som vi har för musik lyser igenom även här; alla lovorden för våra engagerade lärare värmer våra hjärtan. Det är svårt att uttrycka hur stolta vi är över vad vi tillsammans med våra duktiga lärare lyckats uppnå på bara några år.

Vi är medvetna om att det finns saker som kan förbättras och tar till oss och uppskattar era synpunkter. Rapporten blir ett förträffligt underlag för kreativa diskussioner på kommande lärarmöten. Musikania fortsätter att kämpa på för att vara den bästa musikskolan för alla som vill spela musik inom de afroamerikanska genrererna och vi kommer även i fortsättningen att propagera för den levande musiken. Hur bra Musikania än är så kommer vi alltid att sträva efter att bli ännu bättre!

Tack igen för ett fint arbete!

Janne Kullhammar

Rektor Musikania